

Fysioterapeutin ammattitaidon tulevaisuuden haasteet

Löytökorpi Kari

**Kehittämishankeraportti
kesäkuu 2007**

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tekijä(t) Löytökorpi, Kari	Julkaisun laji Kehittämishankeraportti			
	Sivumäärä 24	Julkaisun kieli Suomi		
	Luottamuksellisuus ☐ Salainen _____ saakka			
Työn nimi Fysioterapeutin ammattitaidon tulevaisuuden haasteet				
Koulutusohjelma Ammatillinen opettajakorkeakoulu,				
Työn ohjaaja(t) Miettinen, Raija				
Toimeksiantaja(t)				
Tiivistelmä Ennakoimalla tulevaisuutta pyritään selvittämään toimintaympäristön muutoksia sekä nostamaan tämän pohjalta esiin tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän tulevaisuuden haasteita. Samalla arvioidaan vaihtoehtoisia toimintalinjoja ja niiden mahdollisia vaikutuksia. Tämä kehittämistyö pyrkii ennakoimaan ja katsomaan tulevaisuuteen yksittäisen ammattialan silmin. Raportin tavoitteena on vastata seuraaviin kysymyksiin. Mitkä ovat keskeisimpiä yhteiskunnallisia tekijöitä, jotka ohjaavat fysioterapiaa tulevaisuudessa? Minkälaisiin tulevaisuuden haasteisiin tulee alan ammattilaisen osata varautua? Minkälaisia valmiuksia ja osaamista työelämä edellyttää tulevaisuudessa fysioterapian saralla? Mitä on asiantuntijuus fysioterapiassa? Työ on toteutettu käyttäen apuna tulevaisuuskatsauksia esim. Stakesin julkaisemaa Terveys 2015 ja Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät - Finnsight 2015- julkaisuja. Näiden tukena on käytetty muuta lähdeaineistoa. Fysioterapia ammattialana seurailee hyvin yhteiskunnallista kehitystä, sillä julkisella tasolla toimivat fysioterapeutit ovat riippuvaisia yleisestä yhteiskunnallisesta kehityksestä työskentelymahdollisuuksiensa puolesta. Kun taas yksityisellä sektorilla työskentelevät seuraavat yhteiskunnallista kehitystä mm. Kansaneläkelaitoksen kautta sekä yhteiskunnallisen taloudellisen kehityksen kautta. Fysioterapialla on tukeva jalansija suomalaisessa terveysjärjestelmässä, jota se ylläpitää ja puolustaa koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen avulla. Fysioterapia pitää vankkojen näyttöjen avulla asemansa myös tulevaisuudessa. Ikääntyminen ja yhteiskunnalliset muutokset takaavat että fysioterapeuteilla on jatkossakin töitä. Tulevaisuuden fysioterapeuteilta odotetaan ammatillisten taitojen ohella liiketaloudellisia taitoja.				
Avainsanat (asiasanat) Ammattitaito, Fysioterapia, Ennakointi, Terveys, Tulevaisuus				
Muut tiedot				

Author(s) Löytökorpi, Kari	Type of Publication Development project report	
	Pages 24	Language finnish
	Confidential ☐ Until _____	
Title The challenges of physiotherapy expertise in the future		
Degree Programme Vocational teacher Education		
Tutor(s) Miettinen, Raija		
Assigned by		
Abstract By predicting the future, researchers may analyse the changes of the operating environment. On the basis of these analyses, future challenges for the research and innovation systems may be presented. This will also help evaluate optional operating methods and their potential effects. This development project report aims at predicting and seeing the future from the point of view of a single profession. The objective of this report is to answer the following questions: What are the key social factors guiding physiotherapy in the future? For what kind of challenges should a professional in the field prepare him- or herself in the future? What kind of abilities and competence will working in the field of physiotherapy require in the future? What is expertise in physiotherapy? This study has been conducted using t.ex. Terveys 2015 (Health 2015) future reviews and Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät (Prospects in science, technology and society) - Finnsight 2015 publication. Other references were also used to support the findings of these above-mentioned publications. As a profession, physiotherapy follows closely various social developments. Physiotherapists working in the public sector are dependent on the social developments having regard to their working possibilities. On the private sector, physiotherapists are linked to the social developments through, for example, Finnish Social Insurance Institution or economic developments. Physiotherapy has a well established position in the Finnish health system, which it maintains and protects by education, research and development. Physiotherapy will also maintain its position in the future thanks to its past successes. Aging population and social changes will guarantee that physiotherapists will have work cut out for them also in the future. In addition to professional skills, future physiotherapists will need to acquire business skills.		
Keywords Expertise, Future, Health, Physiotherapy, Predict		
Miscellaneous		

SISÄLTÖ

1. FYSIOTERAPEUTIN AMMATTITAITOON TULEVAISUUDEN HAASTEET	2
2. NÄKÖKULMA	3
3. FYSIOTERAPIA	4
3.1 Fysioterapeutin ammatti	4
3.2 Fysioterapeutin työtehtävät	4
3.3 Fysioterapia tieteenalana	5
4. MAAILMA MUUTTUU, ESKOSEN	5
4.1 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET	5
4.1.1 Mitä työlle tapahtuu?	6
4.1.2 Tulevaisuuden osaamistarpeet	7
5. TERVEYS JA HYVINVOINTI 2015	7
5.1 Muutostekijät	7
5.2 Tulevaisuuteen vaikuttavat tekijät	8
6. TERVEYS ELINKAARESSA	10
6.1 Lasten terveys	10
6.2 Nuorten terveys	10
6.3 Työikäisten terveys	11
6.4 Ikääntyneiden terveys	11
7. FYSIOTERAPIAN AMMATTITAITOON PERUSTEET	12
7.1 Lasten ja nuorten fysioterapian kuvaus	12
7.1.1 Lasten fysioterapian toimintaympäristö	12
7.1.2 TULE-fysioterapian kuvaus	13
7.1.3 Toimintaympäristö	14
7.3 Aikuisten neurologisen fysioterapian kuvaus	14
7.3.1 Toimintaympäristö	15
7.4 Kansanterveystyön fysioterapian kuvaus	15
7.4.1 Toimintaympäristö	16
7.4.2 Erikoisosaaminen	16
8. HALLITUKSEN TÄRKEIMMÄT LINJAUKSET 2007-2011(VANHANEN 2)	
SUHTEESSA FYSIOTERAPIAAN	17
9. FYSIOTERAPIAN ASiantuntijuus	19
10. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA POHDINTAA	20
11. LÄHTEET	24

1. FYSIOTERAPEUTIN AMMATTIT AidON Tulevaisuuden Haasteet

Tulevaisuuteen katsominen olisi mukavaa jos se olisi helppoa. Yhteiskunnalliset muutokset sekä ns. heikot signaalit antavat mahdollisuuden kuitenkin miettiä ja varautua tulevaisuuteen myös ammatillisesta näkökulmasta. Tämän työn tarkoituksena on tutkailla tulevaisuutta fysioterapian näkökulmasta seuraavien kysymysten kautta.

Mitkä ovat keskeisimpiä yhteiskunnallisia tekijöitä, jotka ohjaavat fysioterapiaa tulevaisuudessa, minkälaisiin tulevaisuuden haasteisiin tulee alan ammattilaisen osata varautua? Minkälaisia valmiuksia ja osaamista työelämä edellyttää tulevaisuudessa fysioterapian saralla? Mitä on asiantuntijuus fysioterapiassa?

Työelämä kehittyy ja kulkee vauhdilla eteenpäin, ja liian harvoin yksittäinen ihminen ehtii pysähtyä miettimään 8 vuotta eteenpäin oman alansa kehitystä. Tässä työssä siihen pyritään seuraamalla yhteiskunnallisten ja kansainvälistenkin asioiden kulkua ammatillisesta näkökulmasta ja niiden vaikutusta fysioterapeutin tulevaisuuden ammattitaitovaatimuksiin.

Tulevaisuuden ennakoiminen tarkoittaa tulevaisuuden mahdollisuuksien avointa tarkastelemista. Ennakoinnissa saatetaan yhteen tulevaisuutta koskevat tiedot ja tiedonlähteet (Kaivo-oja & Laitinen 2007). Ennakointi on osoittautunut hyvin lupaavaksi ja suosituksi tavaksi edistää osallisuutta ja pitkän aikavälin strategista tulevaisuusajattelua. Ennakointi on tällä hetkellä ajankohtainen aihe, ja vaarana on, että ennakkoinnin käsite menettää arvoaan, jos sitä käytetään sattumanvaraisesti kaikenlaisista tulevaisuuteen suuntautuvista toiminnoista (Toivonen M & Nieminen J. 2002, 14).

Yhteisellä keskustelulla valotetaan heikkojen signaalien, mahdollisuuksien ja uhkien merkitystä. Vuorovaikutus luo yhteistä näkemystä siitä, mikä on todella tärkeää sekä mihin teemoihin ja toimenpiteisiin päättäjien tulisi keskittyä. Intensiivistä ennakointiprosessia voidaan pitää sinänsä esimerkkinä uusista toimintamuodoista, joita myös järjestelmien kehittämisessä tarvitaan (Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006, 8).

2. NÄKÖKULMA

Työ tarkastelee yhteiskunnallisesti ammattialaan vaikuttavia tekijöitä. Tulevaisuuden suunnittelu on aina jossain määrin hypoteettista mutta fysioterapia ammattialana seurailee yhteiskunnallista kehitystä, sillä kunnallisella tasolla toimivat fysioterapeutit ovat riippuvaisia yleisestä yhteiskunnallisesta kehityksestä työskentelymahdollisuuksiensa puolesta. Kun taas yksityisellä sektorilla työskentelevät seuraavat yhteiskunnallista kehitystä esim. Kansaneläkelaitoksen kautta sekä yhteiskunnallisen taloudellisen kehityksen kautta.

Aihetta voisi tarkastella monesta näkökulmasta. Yksi tapa olisi tarkastella sitä elinkaaren mukaisesti jaoteltuna lapsuus, nuoruus, työikä ja eläkeikä. Tätä tarkastelua kuitenkin hankaloittaa fysioterapian erityisalojen jakaantuminen myös ikäkausittain samalla tavalla. Tämä paisuttaisi työtä huomattavasti, sillä elinkaari jaettaisiin erityisaloittain lapsuusiän neurologinen fysioterapia, nuoruuden neurologinen fysioterapia jne. Tätä ei ole tarkoituksenmukaista eikä mahdollista toteuttaa tämän työn sisällä. Kuten ei tässä työssä paneuduta myöskään tarkasti erikoistumisalojen trendeihin ja heikkoihin signaaleihin. Tarkempaan analyysiin pyrittäessä tulee jokainen erityisala tarkastella omana kokonaisuutenaan.

3. FYSIOTERAPIA

3.1 Fysioterapeutin ammatti

Fysioterapia.net on fysioterapialiiton ylläpitämä sivusto, jossa fysioterapeutin ammatti määritellään liittohallituksen 2006 verkkojulkaisun mukaisesti seuraavasti.

Fysioterapeutti on terveydenhuollon laillistettu ammattihenkilö, joka on suorittanut fysioterapeutin, lääkintävoimistelijan tai erikoislääkintävoimistelijan tutkinnon. Fysioterapeutin ammattinimikettä saa käyttää ja ammattia harjoittaa vain tutkinnon suorittanut fysioterapeutti. Fysioterapeutit työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla sekä yrittäjinä. Fysioterapeutti vastaa työnsä suunnittelusta, toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä ottaen huomioon eettiset ja lainsäädännölliset näkökulmat sekä tehokkuuden ja taloudellisuuden vaatimukset. Fysioterapeutin työ on asiakaslähtöistä ja näyttöön perustuvaa. Fysioterapeutti toimii yhteistyössä muiden asiakkaan/kuntoutujan hoitoon osallistuvien asiantuntijoiden kanssa. Fysioterapeutin tutkinto suoritetaan ammattikorkeakoulussa. Tutkinto on 3,5-vuotinen (210 op) alempi korkeakoulututkinto (bachelor-taso).(www.fysioterapia.net)

3.2 Fysioterapeutin työtehtävät

Työministeriön ylläpitämällä ammattinetti.fi - sivustolla määritellään fysioterapeutin työtehtävät seuraavasti.

Fysioterapeutti arvioi asiakkaan/kuntoutujan liikkumista, toimintakykyä ja toimintarajoitteita hänen toimintaympäristössään. Tavallisimpia arviointimenetelmiä ovat havainnointi, haastattelu, manuaalinen tutkiminen, lomakekyselyt sekä erilaiset testaukset ja mittaukset. Fysioterapeuttisen tutkimuksen perusteella laaditaan yhteistyössä asiakkaan/kuntoutujan kanssa fysioterapian toteutus- ja vaikutusten arviointisuunnitelma. (www.ammattinetti.fi)

3.3 Fysioterapia tieteenalana

Fysioterapia perustuu terveyden, liikkumisen ja toimintakyvyn edellytysten tuntemiseen ja parhaaseen saatavilla olevaan tietoon. Fysioterapian perustana on fysioterapiatiede ja siinä sovelletaan monen tieteenalan tutkimustietoa. Fysioterapian tavoitteena on yhdessä asiakkaan/ kuntoutujan kanssa saavuttaa hänelle optimaalinen terveys sekä liikkumis- ja toimintakyky huomioiden hänen voimavaransa ja palvelujärjestelmien tarjoamat mahdollisuudet. (www.ammattinetti.fi)

Fysioterapian opiskelu omana tieteenalana on Suomessa mahdollista vain Jyväskylän yliopistossa, liikunta- ja terveystieteiden tiedekunnassa, terveystieteiden laitoksella. Yliopistolla on siten päävastuu fysioterapian yliopistollisesta tutkimuksesta sekä tutkijoiden ja opettajien koulutuksesta. Keskeisenä tehtävänä on kouluttaa fysioterapian tieteellisiä asiantuntijoita sekä tuottaa tutkimustietoa fysioterapian koulutuksen ja työelämän tarpeisiin. Tutkija-asiantuntijakoulutuksesta valmistuneet maisterit sijoittuvat fysioterapian tutkimus-, kehittämis- ja suunnittelutehtäviin. Työtehtävät voivat liittyä sosiaali- ja terveysalaan, kuntoutukseen ja liikuntapalveluihin julkisella tai yksityisellä sektorilla. Valmistuneet opettajat sijoittuvat ensisijaisesti ammattikorkeakouluihin, toisen asteen oppilaitoksiin mutta myös käytännön työharjoittelun ohjaustehtäviin sekä ns. kolmannen sektorin koulutustehtäviin(<http://www.jyu.fi/>)

4. MAAILMA MUUTTUU, ESKOSEN

4.1 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Suomen Akatemia ja Tekes käynnistivät vuoden 2005 alussa FinnSight 2015 - ennakointihankkeen. Hankkeen tavoitteena on ollut luodata tieteen, teknologian, yhteiskunnan ja elinkeinoelämän tulevaisuuden osaamistarpeita.(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006, 6) Seuraavissa kappaleissa käsitellään keskeisimpiä toimintaympäristön

muutoksia, joita Finnsight 2015 nostaa esiin.

Maailma muuttuu yhä nopeammin ja äkkinäisemmin. Eilen hankitut taidot saattavat olla käyttökelvottomia huomenna. Eilinen tehokas toimintatapa voi huomenna olla täysin tehoton ja sopimaton. Tarvitaan kykyä tunnistaa uudet haasteet, nähdä uudet mahdollisuudet ja oivaltaa uudet toimintatavat. Tarvitaan myös kykyä uusien ja uusinta osaamista, taitoa uusiutua ja muuttua. Uusiutuminen ja muuttuminen edellyttävät oppimista, jatkuva muutos vaatii jatkuvaa oppimista.

Tämän päivän globalisoituneessa ja teknistyneessä maailmassa oppimisesta on tullut jokaisen ihmisen ja yhteisön keskeinen prosessi ja paras selviytymiskeino. Oppimiseen sisältyy myös yksilöiden ja yhteisöjen kyky ennakoita uudet oppimistarpeet. Oppimista tapahtuu koko ajan ja kaikkialla. Koulu ja koulutus ovat vain yksi osa oppimista. Oppiminen on koko yhteiskunnan asia, se ei ole vain perinteisten opettamisen asiantuntijoiden yksinoikeus. Se, joka osaa oppia tehokkaammin ja hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti ja monipuolisesti erilaisia keinoja oppia, pärjää myös globaalissa kilpailussa. Tehokas oppiminen takaa kestävä kilpailuedun (Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,29).

4.1.1 Mitä työlle tapahtuu?

Tietotyö ja osaamispohjaisuus lisääntyvät elinkeinoelämän rakennemuutoksen seurauksena Suomessa. Työmahdollisuudet ovat globaalit yhä useammalla alalla, samoin kilpailu työstä. Tietotyön alueella ei ole enää kansallisia työmarkkinoita, vaan työpaikat löytyvät internetistä ja niitä voidaan hakea mistä päin maailmaa tahansa. Globaalissa maailmassa muutokset ovat nopeita, minkä seurauksena myös työtehtävät ja yritysrakenteet muuttuvat jatkuvasti. Työkyky edellyttää jatkuvaa **osaamisen ylläpitämistä ja uudistamista**. Sen lisäksi tarvitaan **yrittäjyyttä ja oman osaamisen markkinointia**. Työtaitoihin liittyy tulevaisuudessa entistä tärkeämpänä **palveluosaaminen, jossa**

vuorovaikutustaitojen ja sosiaalisten taitojen merkitys on kasvava.

Osaamisen markkinat ovat globaalit, ja tulevaisuudessa osaajat tulevat liikkumaan entistä enemmän sinne, missä heidän osaamiselleen on kysyntää. Toisaalta jakaantuminen osaajiin ja ei osaajiin lisääntyy.

Erityisasiantuntijoiden merkitys ja tarve kasvavat samaa tahtia kuin moniosaamisen ja -osaajien kysyntäkin. Osaamisen jyrkkä

jakautuminen väestössä johtaa myös tuloerojen kasvuun. Tähän voi liittyä kasvavia yhteiskunnallisia ja poliittisia riskejä(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,21)

4.1.2 Tulevaisuuden osaamistarpeet

Tulevaisuudessa monenlaiselle osaamiselle – sosiaaliselle, tekniselle, tieto-, hoiva-, ammatti-, käden taitojen jne. osaamiselle – on tarvetta.

Luovien osaajien tulisi kyetä **luomaan uutta työtä ja käynnistämään uusia yrityksiä.** Nämä henkilöt ovat kriittisen tärkeitä tulevaisuudellemme.

Tarvitaan myös osaavia **suorittajia ja ammattitaitoisia käden taitajia.**

Tarvitaan erilaisten henkilöiden ja eri alojen osaajien rakentavaa yhteistyötä, jotta yhteiskuntamme pysyisi uudistumiskykyisenä ja hyvinvoivana.(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,21)

Iso osaajien joukko ovat hoivatyön tekijät ja palvelujen tuottajat. Siinä, missä tietotyöläisten työkenttänä on koko maailma, palveluja tarvitaan paikallisesti. Hoivatyön haasteet ovat jatkossa **palvelutarpeen lisääntyminen ja monimuotoistuminen**, mikä johtuu ikääntyvien määrän suhteellisesta kasvusta(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,21).

5. TERVEYS JA HYVINVOINTI 2015

5.1 Muutostekijät

Merkittävin sosiaali- ja terveydenhuoltoa ravisuttava muutos on väestörakenteen muuttuminen. ”Väestörakenteen muutokset vaikuttavat

huoltosuhteeseen ja terveyteen. Väestö vanhenee kaikkialla maailmassa, mutta Suomessa muutos on keskimääräistä nopeampi. Työelämään siirtymässä olevan 15–24-vuotiaiden ikäluokan koko on jo kääntynyt laskuun, ja 25–64-vuotiaiden määrä alkaa vähentyä 2010-luvulla. Muutosten seurauksena väestöllinen huoltosuhde kasvaa jyrkemmin kuin useimmissa muissa Euroopan maissa”.(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,92).

Tärkein yksittäinen sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämistä ja ylläpitoa uhkaava tekijä on **työvoimapula**. Puutetta tulee olemaan erityisesti hoitohenkilökunnasta. Suurimmat vaikeudet kohdataan vanhustenhuollossa ja muissa sosiaalipalveluissa, mutta ongelmia on myös perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa. Työvoimapulan takia joudutaan korottamaan sosiaali- ja terveydenhuollon palkkoja, ja tämä **lisää voimakkaasti palvelujärjestelmän kustannuksia**.(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,94).

Myönteistä yleiskuvaa varjostavat **korkeat itsemurhaluvut, päihdesairaudet sekä diabeteksen ja allergioiden lisääntyminen**. Väestön vanhentuessa **osteoporoosia ja aivotoiminnan häiriöitä** sairastavien ihmisten määrä kasvaa nopeasti. **Lihavuus ja sen aiheuttamat sairaudet** lisääntyvät vauhdilla **kaikissa ikäryhmissä**.(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät,95).

Kehittyneiden maiden sosiaali- ja terveyspolitiikassa **korostuu ongelmien ehkäisy jo ennakolta**. Suomi oli aikaisemmin terveyspolitiikan mallimaa, mutta 15 viime vuoden aikana ehkäisevä sosiaali- ja terveyspolitiikka on unohdettu: valtio ei ohjaa sektorin kehitystä, kunnat laiminlyövät hyvinvointipolitiikan ja vastuu sairauksien ehkäisystä on siirtynyt järjestöille.(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,94)

5.2 Tulevaisuuteen vaikuttavat tekijät

Lähipuosien pahin terveysuhka on alkoholi. Alkoholinkulutus kasvaa ja

käyttö on humalahakuista. Alkoholisairaudet ja -kuolemat yleistyvät. Mielenterveyden ongelmat ovat yleistymässä, jos mittarina käytetään näistä syistä eläkkeelle siirtyvien lukumäärää. Lasten psykiatriset ongelmat näyttävät myös olevan lisääntymässä. Tärkeitä tekijöitä ovat työttömyys ja syrjäytyminen, työelämän kasvavat vaatimukset ja perheinstituution rapautuminen. **lökkään väestön terveyden ja toimintakyvyn säilyminen** on yksi seuraavan vuosikymmenen tärkeimpiä yhteiskuntapoliittisia tavoitteita. lökkäiden ihmisterveys rakentuu pääosin vanhuutta edeltävissä vaiheissa. Toimintakykyyn voi kuitenkin vaikuttaa myös eläkeiässä. Fyysinen ja henkinen aktiivisuus, tupakoimattomuus ,terveellinen ravinto ja alkoholin käytönkohtuullisuus ehkäisevät sairauksia ja ylläpitävät toimintakykyä iäkkäilläkin ihmisillä. (Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,86)

Kansalaiset jakautuvat yhä selvemmin kahteen ryhmään: menestyviin ja terveydestään huolehtiviin ihmisiin ja syrjäytyviin ja epäterveellisesti eläviin ihmisiin. Vähäosaiset ja vähän koulutusta saaneet ihmiset eivät usein ole kiinnostuneita terveydestään eivätkä pysty hankkimaan eivätkä käyttämään hyväksi tarjolla olevaa tietoa. **Ravitsemus** on tärkeimpiä väestön terveyteen vaikuttavia tekijöitä. Suomalaisten ravitsemus on viime vuosina muuttunut terveellisemmäksi, mutta myös kielteistä kehitystä on tapahtunut. **Lihavuus** yleistyy kaikissa väestöryhmissä. Lihavuuteen liittyvät liitännäissairaudet ja riskitekijät – kuten **insuliiniresistenssi ja diabetes, kohonnut verenpaine sekä tuki- ja liikuntaelinten sairaudet** – lisääntyvät. Painonhallinnasta on tullut yksi väestön terveyden tärkeimmistä tavoitteista(Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,87)

Jotta terveysliikuntaa voitaisiin edistää, on luotava palvelualustoja, jotka helpottavat hyvinvointia parantavan liikunnan aloittamista ja säännöllistä harrastamista. Tähän kuuluisi **yksilöllinen ohjaus ja palaute liikunta-aktiivisuuden laadusta, määrästä ja vaikuttavuudesta**. Hyvälaatuisten palveluiden kehittämisessä tarvittaisiin osaamista kauppatieteistä, tekniikasta, liikuntafysiologiasta, biomekaniikasta, kansanterveydestä,

lääketieteestä, ravintotieteestä, psykologiasta ja sosiologiasta. (Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät 2006,86)

6. TERVEYS ELINKAARESSA

6.1 Lasten terveys

Suomalaisten pienten lasten terveydentila on kansainvälisissä vertailuissa käytetyn mittarin, imeväiskuolleisuuden, perusteella erittäin hyvä..

Päivähoito ja koulu ovat merkittävä osa lasten elämää. Lasten terveyden uhkina ovat turvattomuuteen liittyvät oireet ja sairaudet, kuten

mielenterveysongelmat ja sosiaalisen kehityksen häiriintyminen.

Yhteiskunnan ja sosiaalisen ympäristön suuret muutokset, tiedotusvälineiden vaikutus ja yhteiskunnassa korostuva kilpailu ovat yhteydessä lasten psykososiaalisen pahoinvoinnin lisääntymiseen (Terveys 2015. 2001 ,23)

6.2 Nuorten terveys

Vakavat, vammauttavat tai kuolemaan johtavat taudit ovat kouluikäisillä nuorilla harvinaisia, joskaan eivät tuntemattomia. Pitkäaikaissairauksia tai vammoja esiintyy noin joka kymmenennellä. Näistä tavallisimpia ovat astma ja allergiat. **Oppimisvaikeudet** ovat merkittävä ongelmaryhmä.

Ylipainoisuus, syömishäiriöt ja psykosomaattiset oireet ovat myös lisääntyneet. Tupakan ja alkoholin käytön aloittamisikä on alentunut ja huumeiden kokeilu yleistynyt. Riippuvuutta aiheuttavat aineet ovat terveysriski sekä lyhyellä aikavälillä että myöhemmälle aikuisiälle.

Muutoksia voidaan odottaa vain, jos huumeiden ja alkoholin käyttöön ja niihin liittyviin asenteisiin yleisemminkin saadaan muutoksia. (Terveys 2015. 2001,24)

6.3 Työikäisten terveys

Työikäisten terveys on yleisesti ottaen kehittynyt myönteisesti viime vuosikymmeninä. Keskeisimpiä haasteita ovat nuorten aikuisten miesten tapaturmainen ja väkivaltainen kuolleisuus, pitkäaikaistyöttömyyteen ja muuhun sosiaaliseen syrjäytymiseen liittyvä sairastavuus sekä poikkeuksellisen suuri ennenaikaiselle eläkkeelle siirtyminen myöhäisessä työiässä, mihin liittyvät työssä uupuminen, mielenterveysongelmat sekä ikääntyvän työvoiman alhainen koulutustaso. **Työympäristöjen, työelämän sosiaalisten suhteiden ja työn psykofyysisten vaatimusten kehittäminen terveyttä edistäviksi ja eri-ikäisille työntekijöille sopiviksi on tärkeä tehtävä.** Tuki sosiaalisille suhteille sekä erilaisille vertaisapua tarjoaville yhteisöllisyyden muodoille on hyvinvoinnin ja terveellisten elämäntapojen keskeisiä edellytyksiä. **Terveellisiä ravitsemukseen, nautintoaineisiin, liikuntaan ja liikenteeseen liittyviä elämäntapoja on tuettava myös työelämässä, vapaa-ajan harrastuksissa,** liikennepolitiikassa, tiedotuksessa, kulttuurin alueella sekä vero- ja muilla talouspolitiikan osa-alueilla. (Terveys 2015. 2001,25)

6.4 Ikääntyneiden terveys

lakkäiden ihmisten keskimääräinen odotettavissa oleva elinikä on viime vuosikymmeninä huomattavasti pidentynyt. Suhteellisesti suurinta on ollut yli 80-vuotiaiden elinajan piteneminen. 60-75-vuotiaiden toimintakyky on kohentunut ja lähes kaikki tämän ikäryhmän ihmiset elävät omilla kodeissaan itsenäisesti, vaikka pitkäaikaissairaudet ovatkin yleisiä. Myös ikääntyneiden sairauksia voidaan ehkäistä, edistää toimintakykyä ja kuntouttaa, ja siten tukea autonomisen elämän edellytyksiä. Vanhimmissa ikäryhmissä toiminnanvajavuuksien lisääntyminen vaikeuttaa itsenäistä selviytymistä ja alentaa elämän laatua. Vielä tällöinkin voidaan parantaa arjessa selviytymistä ehkäisemällä toiminnanvajavuuksien ja sairauksien pahenemista ja järjestämällä asianmukaista kuntoutusta. Huolenpidon ja hoivan tarve kasvaa erityisesti yli 85- vuotiailla, jotka tarvitsevat myös

erilaisia pitkäaikaishoitopalveluja. Väestön vanhetessa nopeasti on suuri haaste järjestää toimintakykyisyytään menettäneiden ikääntyneiden, myös kaikkein vanhimpien, **tarvitsema arjessa selviytymistä tukeva kuntoutus**, huolenpito ja hoiva sekä laadukkaat ja kattavat sairaanhoitopalvelut. (Terveys 2015. 2001,26)

7. FYSIOTERAPIAN AMMATTITAITOON PERUSTEET

7.1 Lasten ja nuorten fysioterapian kuvaus

Lasten ja nuorten fysioterapia on laaja-alainen yhteistyöprosessi, joka tukee ja mahdollistaa lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, erityisesti liikkumiseen ja toimintakykyyn liittyvissä asioissa ja häiriöissä. Lasten ja nuorten fysioterapia käsittää sekä lasten että nuorten fysioterapian yksilöllisen tilanteen mukaan 16 - 20:en ikävuoteen asti. Näin ollen tässä kuvauksessa käytetään asiaa kuvaamaan lyhyempää sanamuotoa: lasten fysioterapia. Lasten fysioterapia sisältää oman ammatin ydinosaamisen, asiantuntijuuden liikkumisen ja toimintakyvyn suhteen, lisäksi ymmärrystä lasten ja perheiden kanssa toimimisesta, laaja-alaisesta yhteistoiminnasta ja lasten hyvinvoinnista sekä kasvua ja kehitystä edistävästä, vaarantavista ja estävästä tekijöistä. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005, 11)

7.1.1 Lasten fysioterapian toimintaympäristö

Lasten fysioterapian lähtökohtana on lapsen ja hänen perheensä elämäntilanne ja voimavarat. Fysioterapia perustuu lapsen ja perheen tarpeisiin sekä ajan tasalla olevaan tietoon lapsen ja perheen kehityksestä. Lasten fysioterapian toimintaympäristö on sidoksissa lapsen ja perheen toimintaympäristöön. Työympäristönä toimivat esimerkiksi seuraavat: neuvola, kouluterveydenhuolto, terveyskeskus, erikoissairaanhoito, kuntoutus- ja kehittämiskeskukset, erityiskoulu ja –luokka, päiväkotit ja koulu, lasten järjestöt, kunnan liikuntatoimi ja lapsen koti sekä harrastusympäristö. Fysioterapeutit työskentelevät julkisella,

yksityisellä ja kolmannella sektorilla. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,11)

Lasten fysioterapeuttien toiminta-alue on laaja ja monimuotoinen, josta esimerkkinä seuraavat: lasten neurologia, kirurgia, ortopedia, psykiatria. Lasten fysioterapeutit työskentelevät lukuisten erilaisten ongelmien parissa, joista mainittakoon esimerkkinä tuki- ja liikuntaelimestön häiriöt, neurologiset oppimisvaikeudet, syömisongelmat ja -häiriöt, näkö- ja kuulovammat, keskosten kehitykselliset ongelmat. Lasten fysioterapeutin tulee omata kattavat tiedot lasten sairauksista, vammoista ja toiminnanhäiriöistä. Ennaltaehkäisevä, vammaisuutta seulova ja neuvontaa antava rooli fysioterapeuteilla on mm. vastasyntyneiden parissa sekä neuvolatoiminnassa ja kouluterveydenhuollossa. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,11)

7.1.2 TULE-fysioterapian kuvaus

TULE-fysioterapia on fysioterapian erikoisala, joka on suuntautunut kaiken ikäisten henkilöiden tuki- ja liikuntaelimestön toiminnan, toimintarajoitteiden ja kiputilojen fysioterapeuttiseen tutkimiseen, terapiaan, neuvontaan ja henkilöiden omatoimisen harjoittelun ohjaukseen. Erikoisala sisältää tuki- ja liikuntaelimestön sairauksien, kiputilojen ja toimintarajoitteiden ennaltaehkäisyä, niiden korjaamisen ja jäljellä olevan toimintakyvyn ylläpitämisen. TULE-fysioterapian perusteina on tieto tuki- ja liikuntaelimestön toiminnasta, toimintarajoitteiden ja kivun kehittymismekanismeista, eri kudosauroidien paranemisprosesseista ja liikkumisen ja toimintakyvyn palautumiseen vaikuttavista tekijöistä ja sekä terapeuttisen harjoittelun että erilaisten terapiamenetelmien perusteista. Kliinisessä tutkimisessa ja terapiassa käytetään arviointi-, mittaus- ja terapiamenetelmiä, jotka perustuvat uusimpaan tieteelliseen tietoon tai vahvaan, luotettavaan kliiniseen näyttöön. Tutkimisessa ja terapiassa huomioidaan kunkin henkilön toimintaympäristön tarjoamat mahdollisuudet ja vaateet. Terapia suunnitellaan yksilöllisesti yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa muiden asiakkaan kuntoutusprosessiin osallistuvien kanssa.

Fysioterapia voidaan myös liittää asiakkaan moniammatilliseen kuntoutusprosessiin. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,12)

7.1.3 Toimintaympäristö

Fysioterapeutit työskentelevät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Toimipaikkoja ovat sairaalat, terveyskeskukset, kuntoutuslaitokset, yksityiset fysioterapialaitokset, järjestöjen ja liikuntatoimen toimipisteet. Toiminta voi tapahtua työsuhteessa tai yksityisenä ammatinharjoittajana. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,12)

7.3 Aikuisten neurologisen fysioterapian kuvaus

Neurologinen fysioterapia on fysioterapian erikoisala, joka on suuntautunut keskus- ja ääreishermostoperäisten sairauksien sekä oireyhtymien kuntoutukseen. Neurologista fysioterapiaa kuvaava piirre on eri sairauksien suuri lukumäärä ja niissä olevat erot sekä moninaisuus sisältäen äkillisesti alkavia ja vähitellen eteneviä sairauksia. Fysioterapian tavoitteena on äkillisen sairastumisen jälkeen aikaisemmin hallittujen taitojen uudelleen oppiminen sekä ajan myötä jäljellä olevien taitojen ja korvaavien menetelmien ja toimenpiteiden soveltaminen ja sitä kautta toiminnallisuuden, itsenäisen suoriutumisen ja liikuntakyvyn parantuminen. Hitaasti etenevissä sairauksissa pyritään työkyvyn ylläpitämiseen, sairauden edetessä sosiaalisen toimintakyvyn edistämiseen sekä itsenäisen selviytymisen ja liikuntakyvyn säilymiseen niin kotona tai kodinomaisissa olosuhteissa kuin harrastuksissakin. Neurologinen sairaus tai vamma vaikuttaa usein koko persoonaan, persoonallisen ilmaisuun, vastaanottokykyyn, psyykkiseen prosessointiin ja kognitiivisiin kykyihin, joiden huomiointi on kuntoutusmahdollisuuksien kannalta olennaista. Kuntoutumisen lähtökohtana on ihmisen omat voimavarat ja elämänpiiri. Terapia suunnitellaan yksilöllisesti yhdessä kuntoutujan ja tarvittaessa hänen omaisensa kanssa ja tyypillisesti kuntoutus on moniammatillista. Kuntoutumisprosessiin kuuluu oikea-aikainen apuväline- ja

kodinmuutosratkaisujen asiakaslähtöinen tekeminen. Kuntoutujan toimintakyvyn ja siinä tapahtuvien muutosten toistuva arviointi toimii klinisen päätöksenteon perustana ennen hoitojaksoa ja sen aikana. Neurologisessa fysioterapiassa käytetään erilaisia, mm. neurofysiologisiin tutkimuksiin ja motorisen oppimisen teorioihin perustuvia terapiamenetelmiä. Fysioterapeutin on kyettävä suunnittelemaan fysioterapian toteutus kuntoutujan yksilöllisten tarpeiden mukaan tuntien eri terapiamenetelmien mahdollisuudet ja rajoitukset. Lisäksi neurologian alueella toimivan fysioterapian tulee omata teoreettista tietoa mm. biomekaniikasta, kuormitusfysiologiasta, neuropatofysiologiasta, oppimisen neurologisista perusteista (neurofysiologia ja neuropsykologia), motorisesta oppimisesta ja toimintakyvyn arviointimenetelmistä. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,13)

7.3.1 Toimintaympäristö

Fysioterapeutit työskentelevät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Toimipaikkoja ovat esimerkiksi erikoissairaanhoito, terveyskeskukset, kuntoutuslaitokset tai yksityiset fysioterapialaitokset. Toiminta voi tapahtua myös asiakkaan kotona. Fysioterapeutti voi olla työsuhteessa tai toimia itsenäisenä ammatinharjoittajana. Yhteistyötä tehdään mm. Kuntien liikuntatoimen, kotipalvelun, kotisairaanhoidon, seurakunnan ja eri harrastusjärjestöjen kanssa (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,13)

7.4 Kansanterveystyön fysioterapian kuvaus

Kansanterveystyön fysioterapiassa fysioterapeutti edistää väestön terveyttä ja toimintakykyisyyttä. Työ painottuu terveyden edistämiseen ja asiakkaan/ potilaan liikkumis- ja toimintakykyä parantavaan tai ylläpitävään toimintaan. Fysioterapeutti toimii yhteistyössä eri ammattiryhmien kanssa ja huolehtii hoidon/ terapian jatkumisesta asiakkaan/ potilaan siirtyessä palveluyksiköstä toiseen. Työssään

fysioterapeutti pyrkii vaikuttamaan myös terveyttä edistävän ympäristön aikaansaamiseksi. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,14)

7.4.1 Toimintaympäristö

Kansanterveystyössä fysioterapian toimintaympäristö on laaja kattaen koko julkisen sektorin tuottamat palvelut tai ostopalvelut sekä kolmannen sektorin toiminnan. Työympäristönä ovat esimerkiksi: terveyskeskus, kuntoutuslaitos, järjestö, liikuntatoimi, koulu tai liikuntatoimi. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,14)

7.4.2 Erikoisosaaminen

Kansanterveystyön fysioterapia perustuu fysioterapian ydinosaamiseen ja se toimii fysioterapian määritelmän ja fysioterapianimikkeistön mukaisesti terapiaprosessina tai asiantuntijatehtävänä. Asiantuntijatehtävä sisältää fysioterapeutin konsultaation, joka ei koske yksittäistä asiakasta ja sosiaali- ja terveystieteelliseen keskusteluun osallistumisen fysioterapian ja kuntoutuksen näkökulmasta sekä vaikuttamisen epäkohtien korjaamiseen.

Erikoisasiantuntijan tulee nähdä visio omasta tai oman yksikön työstä siten, että se sopii koko työyhteisön tehtävään ja tavoitteisiin. Hän osaa kuunnella, kommunikoida ja toimia yhdessä erilaisten ihmisten kanssa erilaisissa tilanteissa. Kansanterveystyön erikoisasiantuntijan tulee perinteisen ammattiosaamisen lisäksi hallita muuttuvassa toimintaympäristössä erilaista osaamista kuten vuorovaikutus- ja päätöksentekotaitoihin liittyvää osaamista, vastuullisuuteen, eettisyyteen ja moniammatillisuuteen liittyvän osaamisen koko organisaation näkökulman huomioiden. Keskeistä osaamiseen liittyy kyky tunnistaa ja täsmentää asiakkaan/ potilaan tarpeet joko yhdessä asiakkaan ja/ tai hänen omaisensa kanssa, kyky asettaa tavoitteet yhteistyössä asiakkaan ja moniammatillisen työryhmän kanssa, kyky valita tarkoituksenmukaisia terapiamenetelmiä ja -keinoja sekä kyky toteuttaa ja arvioida hallitusti suunnitelman toteuttamista. Keskeistä on myös kyky soveltaa tutkittua tietoa toiminnassaan ja perustella näkemystään tutkitun tiedon avulla. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,14)

8. HALLITUKSEN TÄRKEIMMÄT LINJAUKSET 2007-2011(VANHANEN 2) SUHTEESSA FYSIOTERAPIAAN

- *Sosiaali- ja terveydenhuollossa parannetaan palvelujärjestelmän **laatua, vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta.***

Fysioterapiassa näyttöön perustuva päätöksenteko sisältää tieteellisen tiedon lisäksi asiantuntijoiden kokemukset, arvot, valinnat, mielipiteet, osaamisen ja asiakkaiden näkökulman. Fysioterapiassa siinä kliininen asiantuntijuus, ammatillinen kokemus ja osaaminen yhdistyvät parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tutkimusnäyttöön.

- *Tehostetaan **uuden teknologian** käyttöönottoa sekä parannetaan palvelujärjestelmän läpinäkyvyyttä ja ohjausta.*

Fysioterapiassa käytetään sekä fysikaalisen terapian että hengitys- ja verenkiertoelimistön kunnon kohentamisessa paljon teknologiaa

- Käynnistetään **terveyden edistämisen politiikkaohjelma.**

Fysioterapeutti on tärkeässä roolissa terveyden edistämisessä. Tämän politiikka-ohjelman puitteissa tulee fysioterapian olla yhdessä muiden terveyttä edistävien järjestöjen kanssa yhteistyössä ja vaikuttamassa mukana

- Työterveyshuollon palveluita kehitetään

Fysioterapeutti on omalla panoksellaan osa työterveyshuoltoa. Työikäisten terveyden tulevaisuuden tärkeimpiä tekijöitä on työolojen ja ympäristön kehittäminen ja työterveyshuollon toimivuus. Tulevaisuuden työterveyshuolto on *moniammatillinen tiimi*, joka osaa kokonaisvaltaisesti luoda katsauksen yksilön terveyteen.

- Palvelujen järjestämisvastuu tulee säilyttää kunnilla ja rahoituksen tulee pääosin perustua valtionosuuteen ja kuntien omiin verotuloihin.

- Palveluiden saatavuuden ja laadun turvaamiseksi on niiden rahoituspohjaa tarkistettava myös asiakasmaksujen osalta.
- Samalla järjestelmää uudistetaan siten, etteivät asiakasmaksut johda epätarkoituksenmukaisiin hoitovalintoihin. Henkilöstön ikääntyminen ja eläkkeelle siirtyminen on suuri haaste. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuloksellisuuteen ja palvelujen laatuun vaikuttavat oleellisesti ammattitaitoisen henkilöstön osaaminen ja määrä.

Hyvinvointiyhteiskunnan *palvelujärjestelmän kustannukset* ovat tulevaisuutta uhkaava tekijä julkisella sektorilla työskenteleville fysioterapeuteille. Sosiaali- ja terveysalan työvoimapula lisää voimakkaasti palvelujärjestelmän kustannuksia. Fysioterapia on vaaravyöhykkeellä kun palveluiden yksityistämistarve kasvaa.

- Selvitetään yksityisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin sisältyvän piilevän **arvonlisäveron aiheuttamat kilpailun vääristymät**.

Fysioterapia alana on arvonlisäverojärjestelmän ulkopuolella. Aktiivinen koulutus-, tutkimus-, ja kehittämistoiminta varmistaa aseman jatkossakin. Muilla vastaavilla terapia-aloilla paine tieteellisiä näyttöjä kohtaan lisääntyy.

- Hallituksen tavoitteena on huolehtia koko veteraanisukupolven hyvinvoinnista.
- Kehitetään veteraanien ja sotainvalidien sosiaaliturvaa ja palveluja. Erityisesti on huolehdittava riittävästä kotipalveluista ja nykyistä **yksilöllisemmästä kuntoutuksesta**.

Fysioterapeutti toteuttaa yksilöllistä kuntoutusta kohderyhmälle

- Liikuntapolitiikalla edistetään **väestön hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä elämänkaaren eri vaiheissa. Painopiste on lasten ja nuorten liikunnassa.**

(Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelma Vastuullinen, välittävä ja kannustava Suomi 2007,52-55)

9. FYSIOTERAPIAN ASiantuntijuus

Suomen Fysioterapeuttien liittohallitus on linjannut erityisasiantuntijuuden kriteerit seuraavia asioita painottaen.

1. Julkaisutoiminta:

- oppaiden, kirjojen ja muiden vastaavien (esim. kuva-aineistot ym. sähköiseen muotoon toteutetut opetusmateriaalit) julkaiseminen
- erikoisalan ammatillinen lehtiartikkeli
- erikoisalan tieteelliset lehtiartikkelit
- ammatillisen lehden toimituskunnassa toimiminen
- ammatillisen lehden artikkelien tarkastajana toimiminen
- tutkimustulosten raportointi
- tutkimusposterit (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,)

2. Koulutustoiminta

- luentoja ja koulutusten pitäminen haettavalla erikoisalalla
- suullinen kongressiesitys
- tutkimustulosten esittäminen ammatillisissa tai tieteellisissä koulutuksissa
- fysioterapian opinnäytetyön ohjaaminen (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,)

3. Kehittämistoiminta

- tutkimuksiin osallistuminen omalla erikoisalueellaan ja tuotos, selvitys omasta roolista
- tutkimusten organisoiminen ja uuden tiedon tuottaminen käytännön työn kriittisen arvioinnin perusteella
- erikoisalansa edustaminen alueellisesti / kansallisesti / kansainvälisesti
- terveydenhuoltoalan kehittämishankkeissa toimiminen, esim. hoitoketjut tai palveluprosessit, selvitys omasta roolista
- potilas- ja/tai ammattijärjestössä toimiminen, selvitys omasta roolista
- erikoisalansa strategioiden tuottaminen, selvitys omasta roolista (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,7)

10. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA POHDINTAA

Sosiaali- ja terveysministeriön selvitys ”Kuntoutuksen kustannuksista ja vaikuttavuudesta” (STM, Julkaisuja 2002: 5.) ja valtioneuvoston vuoden 2002 kuntoutusselonteko eduskunnalle (STM, Julkaisuja 2002: 6) tähdentävät tutkimustiedon välttämättömyyttä erityisesti oikean kuntoutusmuodon valinnassa. Vaikuttavaksi osoitetuilla menetelmille tulee antaa etusija kuntoutustoiminnassa. (Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005,5)

Laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus ovat painopisteitä Vanhasen toisen hallituksen hallitusohjelmassa (Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelma: vastuullinen, välittävä ja kannustava Suomi 2007, 52-55). Lisäksi on luotava väylät vaikuttavuustiedon kattavalle käytäntöön ottamiselle. Käytäntöjen muuttumisen on lähdettävä työyhteisön ammattialojen sisältä ja perustuen tutkimus- ja kehittämistyöhön. Fysioterapia ammattina on suurien haasteiden edessä vastatessaan yhteiskunnan asettamiin vaatimuksiin hyvistä terapiakäytännöistä, jossa näyttöön perustuva kliininen osaaminen ja käytettävissä olevat resurssit määrittävät työskentelyn puitteet. Näyttöön perustuvassa työkäytännössä käytetään tietoisesti ja harkiten saatavilla olevaa parasta tietoa. Siinä kliininen asiantuntijuus, ammatillinen kokemus ja osaaminen yhdistyvät parhaaseen saatavilla olevaan tieteelliseen tutkimusnäyttöön. Näyttöön perustuva päätöksenteko sisältää tieteellisen tiedon lisäksi asiantuntijoiden kokemukset, arvot, valinnat, mielipiteet, osaamisen ja asiakkaiden näkökulman.

Tulevaisuuden fysioterapeuteilta vaaditaan uuden oppimista ja toimintatapojen uudistumista.. Oman osaamisen ja kehittämistarpeiden tunnistaminen on osa ammattitaitoa. Relevantin tiedon etsiminen ja käyttöönotto informaatiotulvan keskellä korostuvat.

Yrittäjyys ja oman osaamisen markkinointi sekä palveluosaaminen, jossa

vuorovaikutustaitojen ja sosiaalisten taitojen merkitys kasvaa.

Erityisasiantuntijoiden merkitys ja tarve kasvavat samaa tahtia kuin moniosaamisen ja -osaajien kysyntäkin. Fysioterapian kehittymistä yksityisellä sektorilla leimaa liiketoimintaa kehittävät trendit.

Vaikka tulevaisuuden fysioterapeutti tarvitsee lukuisia taitoja ns. ammattitaidon lisäksi, kulkee liiketoiminnallisen osaamisen kanssa käsi kädessä ammattiosaaminen. Suorittajia ja ammattitaitoisia käden taitajia tarvitaan fysioterapian parissa. Tulevaisuutta uhkaava tekijä, jota fysioterapian alalla tulee välttää on kädentaitojen jättäminen taka-alalle. Nykyinen fysioterapian koulutusjärjestelmä korostaa muita taitoja käden taitojen kustannuksella. Käden taidot joudutaan koulutuksen jälkeen oppimaan kouluttautumalla lisää.

Hyvinvointiyhteiskunnan palvelujärjestelmän kustannukset ovat tulevaisuutta uhkaava tekijä julkisella sektorilla työskenteleville fysioterapeuteille. Sosiaali- ja terveysalan työvoimapula lisää voimakkaasti palvelujärjestelmän kustannuksia. Fysioterapia on vaaravyöhykkeellä kun palveluiden yksityistämistarve kasvaa. Työvoimapula ei sinänsä sellaisenaan kosketa fysioterapiaa vaan kertoo enemmänkin siitä että työtä kuntouttavalla alalla tulevaisuudessa on. Työ siirtyy yksityiselle sektorille.

Lihavuus ja sen aiheuttamat sairaudet korostuvat kaikissa ikäryhmissä, näiden myötä korostuu ongelmien ehkäisy jo ennakolta. Fysioterapeutin työssä korostuu tulevaisuudessa ennaltaehkäisevä työ. Insuliiniresistenssi, diabetes, kohonnut verenpaine sekä tuki- ja liikuntaelinten sairaudet pyritään kaikki ennalta ehkäisemään jo ennen sairauksien puhkeamista tai varhaisella interventiolla.

lakkään väestön terveyden ja toimintakyvyn säilyminen on yksi tärkeimpiä sektoreita johon fysioterapian töitä syntyy tulevaisuudessa. Yksilöllinen ohjaus ja palaute liikunta- aktiivisuuden laadusta, määrästä ja

vaikuttavuudesta korostuvat. Ammattiosaamisen apuna toimii tulevaisuudessa uusi teknologia ja sen tarjoamat entistä tarkemmat analyysit ihmisten terveydestä. Tämä edellyttää fysioterapeuteilta jatkuvaa kouluttautumista, jotta pysytään teknologian kehityksen mukana. Ns. poikkitieteellisille osaajille on kysyntää.

Tutkimusten mukaan varhaisen vaiheen liikunnalla pystytään ehkäisemään ja kuntouttamaan oppimisvaikeuksia. Hallituksen linjauksessa 2007-2011 on pääpaino lasten ja nuorten liikkumisessa. Nuorten oppimisvaikeudet lisääntyvät tulevaisuudessa. Fysioterapia vastaa niihin omalla panoksellaan. Tutkimustietoa aiheesta tarvitaan lisää.

Työympäristöjen, työelämän sosiaalisten suhteiden ja työn psykofyysisten vaatimusten kehittäminen terveyttä edistäviksi ja eri-ikäisille työntekijöille sopiviksi on tärkeä tehtävä. Tähän yksityisen sektorin fysioterapeutti pystyy vastaamaan omalla panoksellaan osana työterveyshuoltoa. Työikäisten terveyden tulevaisuuden tärkeimpiä tekijöitä on työolojen ja ympäristön kehittäminen ja työterveyshuollon toimivuus. Tulevaisuuden työterveyshuolto on moniammatillinen tiimi, joka osaa kokonaisvaltaisesti luoda katsauksen yksilön terveyteen. Työikäisille halutaan paremmat liikkumisen edellytykset työpäivän yhteydessä (Liikunta – hyvinvointipoliittinen mahdollisuus 2007, 105)

Sosiaali- ja terveystieteiden strategioissa terveydelle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille luodaan pohja lapsuus – ja nuoruusiässä. Strategia korostaa myös työikäisten terveyttä ja toimintakykyä sekä työterveyshuollon ja kuntoutuksen yhteistyötä sairauspoissaolojen vähentämiseksi ja oikea-aikaisen kuntoutuksen turvaamiseksi (Sosiaali- ja terveystieteiden strategiat 2015, 8)

Hallituksen linjauksissa korostuu *laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus*. Aikaisemmin mainitsin uhkana julkisen sektorin

fysioterapiapalvelujen yksityistämisen kustannustehokkuuden nimissä. Laatu ja vaikuttavuus korostuvat fysioterapiassa sillä julkinen rahoitus vaatii tuloksia. Tähän fysioterapia vastaa kehittämällä sisäisesti ammattikunnan kesken koulutusta, tutkimusta ja kehittämistä, joiden turvin fysioterapia pärjää tulevaisuudessakin markkinoiden paineessa. Arvonlisäveron aiheuttaman kilpailun vääristymisestä käytävä keskustelu on osa laadun ja vaikuttavuuden seurantaa. Fysioterapia alana on arvonlisäverojärjestelmän ulkopuolella tieteellisten näyttöjensä vuoksi. Aktiivinen koulutus-, tutkimus-, ja kehittämistoiminta varmistaa aseman jatkossakin. Eriarvoistuminen näkyy kuntoutuksen parissa tulevaisuudessa. Julkisen talouden rahoituksesta taisteltaessa vaaravyöhykkeellä ovat vammaiset ja etenevät sairaudet, joille kuntoutus on enemmän terveyttä ylläpitävää.

Terveyden edistämisen politiikka-ohjelma koskettaa fysioterapiaa ammattina ja tieteenalana ja antaa vahvan merkin siitä että tulevaisuudessakin fysioterapia voi hyvin ja kehittyä. Tämän työn hedelmiä saa ihmiset tulevaisuudessakin nauttia.

11. LÄHTEET

Fogelholm, M., Miettinen M. ja Paronen, O 2007, STM 2007:1

Fysioterapian erikoisasiantuntija 2005. Suomen Fysioterapeutit ry. Viitattu 25.5.2007. www.fysioterapia.net

Jyväskylän Yliopiston sivusto. Viitattu 20.5.2007. www.jyu.fi

Kaivo-oja J. & Laitinen K. 2007. Ennakointi globaalitalouden strategista osaamista. Satakunnan Kansa 30.5.2007, 6

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelma Vastuullinen, välittävä ja kannustava Suomi 2007. Edita Prima Oy, Helsinki. Viitattu 20.5.2007 <http://www.valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/hallitusohjelma>

Tieteen, teknologian ja yhteiskunnan näkymät.2006. Libris Oy. Viitattu 15.5.2007. www.finnsight2015.fi

Suomen Fysioterapeutit ry. liittohallitus 3/2006. Viitattu 25.5.2007. www.fysioterapia.net

Sosiaali- ja terveystalouden strategiat 2015- kohti sosiaalisesti kestävä ja taloudellisesti elinvoimaista yhteiskuntaa - STM 2006:14. www.stm.fi

Toivonen Marja & Nieminen Jouko. 2002. Alueellisen ennakkoinnin käytännön opas, SUOMI, Uudenmaan TE-keskus <http://www.satamittari.fi/linkkitiedosto.asp?taso=0&id=41>

Työministeriön sivusto ammasteista. Viitattu 20.5.2007. www.ammattinetti.fi

Valtioneuvoston periaatepäätös Terveys 2015 -kansanterveysohjelmasta 2001. STM. Viitattu 25.5.2007. www.stm.fi

Valtioneuvoston periaatepäätös Työterveys 2015- Työterveyshuollon kehittämislinjat - Helsinki, 2004. STM. Viitattu 28.5.2007. www.stm.fi